

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3100/2023
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добрила Милетић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва за пословне услуге „MERKATOR-S“ д.о.о. са седиштем у Новом Саду, чији је пуномоћник Никола Допуђ, адвокат из ..., ради накнаде штете и испуњења уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2307/22 од 25.10.2022. године, у седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2307/22 од 25.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву П 31/21 од 23.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде штете, исплати износ од 7.307.144,78 динара са законском затезном каматом од 31.05.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име испуњења уговора у име и за рачун тужиоца плати износ од 17.546.898,14 динара Пореској управи – Филијала Краљево, а по основу неплаћеног пореза на додату вредност, главнице, камате и трошкова принудне наплате код пореске управе, све са законском затезном каматом на овај износ од 31.05.2019. године до уплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 874.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2307/22 од 25.10.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Краљеву П 31/21 од 23.05.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев у целости. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.045,500,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом дозвољених разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11....10/23 – др.закон, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, као ни друге битне повреде из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Другостепени суд је правилно и потпуно применио одредбе процесног закона које су биле од утицаја на доношење законите одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник пословног објекта ..., укупне корисне површине од 1995,80 м2 и као закуподавац је дана 16.08.2007. године закључио уговор о закупу наведеног пословног простора са предузећем „М-Родић“ из Новог Сада, као закупцем, а чији је правни следбеник овде тужени. У одредби члана 7. Уговора о закупу (одредба под насловом „закупнина“), уговорена је укупна закупнина у нето износу од 9.519,97 евра месечно или 1.142.395,90 евра за десет година (став 1.). Уговором је одређено да ће купац од наведеног износа закупнине из става 1. предметног члана закуподавцу редовно плаћати 4.686,63 евра по м2 месечно у динарској противвредности (став 2.). Закуподавац ће од укупног износа уговорене закупнине закуподавцу унапред платити 580.000 евра на који износ му закуподавац одобрава попуст од 142.890,79 евра, тако да нето плаћање за унапред плаћену закупнину износи 437.109,21 евро (став 3.). Део нето износа купац ће уплатити директно банци по основу закљученог уговора између закуподавца, купца и банке (у даљем тексту „тространи уговор“), у динарској противвредности. Тространи уговор треба да обухвата обавезу банке, да одмах након измирења кредита скида хипотеку на предметној непокретности и дозволи купцу упис права прече куповине и хипотеке првог реда из члана 11. овог уговора на предметној непокретности (став 4.). По потписивању тространог уговора, брисању старе хипотеке, упису права прече куповине и хипотеке првог реда на страни купца, купац ће укупан нето износ закупнине, умањен за износ плаћен на основу тространог уговора, у року од три радна дана уплатити на текући рачун закуподавца (став 5.). У ставу 6. и 7. члана 7. Уговора, предвиђене су правне последице неиспуњења обавезе у погледу потписивања тројног уговора, брисања раније и уписа хипотеке и права прече куповине у корист купца.

По закључењу уговора о закупу, тужилац није пријавио приход од закупа и није био евидентиран као обвезник пореза на додату вредност, нити је издавао фактуре купцу са нето закупнином и обрачунатим порезом на додату вредност. Решењем Пореске управе – Регионални центар Крагујевац које је донето 05.03.2013. године, одбијена је жалба овде тужиоца изјављена против првостепеног решења о утврђивању пореске обавезе тужиоца од 27.12.2012. године. Првостепеним решењем је овде тужиоцу, као пореском обвезнику, у поступку теренске контроле обрачунавања ПДВ-а, за период од 01.06.2007. године до 31.12.2008. године, утврђена непријављена обавеза ПДВ - а и наложена уплата утврђене обавезе са каматом за наведени период. Наложени су обрачун и уплата камате почев од 31.03.2009. године, до ког дана је у поступку контроле извршен обрачун камате па до дана уплате пореског дуга.

Тужилац у овом спору захтева накнаду материјалне штете у висини износа који је платио на име ПДВ -а (7.307. 144,78 динара), те испуњење уговорне обавезе од

туженог, плаћањем остатка пореза са каматом (17.546.898,14 динара), јер сматра да је то била обавеза туженог као закупца, у својству пореског платца.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључујући да је исплатом пореског дуга у износу од 7.307.144,78 динара за период до 31.05.2019. године, тужилац претрпео штету до које је дошло пропустом туженог као исплатиоца прихода од закупа и пореског дужника (порески платца) да правилно обрачуна и плати порез по уговору о закупу који садржи одредбу о нето закупнини и да је зато применом члана 154. у вези члана 155. Закона о облигационим односима (ЗОО) тужени у обавези да тужиоцу накнади насталу штету. Такође, тужени је дужан да испуни своју уговорну обавезу из члана 7. Уговора о закупу у вези са чланом 262. ЗОО, у погледу враћања неплаћног пореског дуга са каматом, јер није у име и за рачун тужиоца платио ПДВ, а што је био дужан као порески платца, применом одредбе члана 10. став 1. тачка 2. и члана 12. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, који је био на снази у време закључења и важења уговора о закупу, те члана 61. став 1, члана 99. ст. 1. став 4. и члана 101. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“ бр. 24/01...7/08).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, применом Закона о пореском поступку и пореској администрацији, налазећи да је порески обвезник и порески дужник тужилац, као пружалац услуге закупа. Тужилац је био дужан да поднесе пријаву прихода од закупа, да издаје рачуне о извршеном промету добара и услуга, да води евиденцију и сачињава прегледе обрачуна ПДВ-а, да подноси пореске пријаве и обрачунава и плаћа ПДВ, што је пропустио. Како није испунио своју законску обавезу, одговорност туженог за настанак штете је искључена, као његова обавеза да поступи по члану 7. закљученог Уговора о закупу пословног простора, плаћањем у име тужиоца пореза на додату вредност са каматом.

Врховни суд прихвата правно становиште другостепеног суда.

У конкретном случају, утврђено је да су парничне странке биле у уговорном односу из кога је настала обавеза тужиоца да туженом изда у закуп пословни простор, док је обавеза туженог била да тужиоцу плати нето закупнину, као чист приход закуподавца. Тужилац није био евидентиран као обвезник пореза на додату вредност код надлежне пореске управе, иако је од закупа остваривао добит већу од законом прописаног лимита за улазак у систем ПДВ-а. Коначним решењем Пореске управе тужилац је обавезан да, као пружалац услуге закупа, поднесе пореску пријаву и плати доспеле износе пореза са каматом. Сходно наведеном, правилно је другостепени суд применио материјално право из члана 8. став 1., члана 10. став 1. и члана 37., 38. став 1., 42. став 1. и 42. став 4. тачка 9. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 87/04 ...64/07), када је оценио да је обвезник плаћања пореза на додату вредност и порески дужник тужилац, те да је он био у обавези да подноси пријаву ПДВ-а пореској управи за сваки порески период и да исти плаћа у своје име, а да туженом као закупцу испоставља фактуре са исказаним износом ПДВ-а у свакој фактури, у ком случају тужени не би био обвезник плаћања пореза на доходак грађана. Имајући у виду да је порески дужник тужилац, искључена је одговорност туженог за накнаду штете, као и његова обавеза испуњења уговора (чл. 154, 155. и 262. ЗОО). Другостепени суд је дао правилно тумачење одредбе уговора којом се закупца обавезује на исплату нето закупнине, која представља чист приход закуподавца на који

се ПДВ обрачунава, те да се уговарањем нето закупнине не могу дерогирати одредбе о начину обрачуна и плаћања пореза. У конкретном случају је реч о законској облигацији и обавези из домена јавног права. Због тога јавни интерес има превагу над начелом аутономије воље, као једном од основних начела Закона о облигационим односима, па су неосновани супротни ревизијски наводи.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић